

Трофейните качества на благородния елен на територията на СЦДП – Габрово

Северноцентралното държавно предприятие – Габрово, стопанисва държавните горски територии в пет административни области – Габрово, Велико Търново, Русе, Силистра и Разград. В състава му влизат 12 държавни горски стопанства и 4 държавни ловни стопанства.

Дивечът се стопанисва в 17 държав-

ни ловностопански района (ДЛСР) с площ 121 332.6 ха, или 7.9 %, и в 21 предоставени ловностопански района (ПЛСР) с площ 1 411 117.3 ха, или 92.1 %.

Запасът от благороден елен през 2012 г. е 4526 бр. и достига през 2023 г. 10 477. Той представлява

28.9 % от цялостния запас на вида в страната. При достигнати допустими запаси през 2012 г. действителният запас се е увеличил близо 3 пъти.

За анализирания период 2019 – 2023 г. са отстреляни общо 8 благородни елена, чиито трофеи са с над 250 т. по СІС, като 4 от тях са с над 255 точки (таблица 1).

Таблица 1

Трофеи с над 250 т. по СІС в СЦДП – Габрово, в периода 2019 – 2023 г.

№	Място на оценката	Място на отстрела			Възраст, г.	Тегло, кг	СІС, т.	Медал	Участие в изложби
		ДГС, ДЛС	ДЛСР, ДУ	Дата					
2019 г.									
1.	Будапеща – Унгария	ДГС – Свищов	ДУ „Вардим“	15.09	10	13.860	264.48	Златен	Будапеща – 2021 Пловдив – 2023
2021 г.									
1.	Бриони – Хърватия	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	18.09	10	14.400	258.88	Златен	Будапеща – 2021
2.	Бриони – Хърватия	ДЛС „Дунав“	ДЛСР – Батакли	24.11	9	15.600	254.61	Златен	Будапеща – 2021
3.	Бриони – Хърватия	ДЛС „Дунав“	ДЛСР – Бобла	26.09	9	14.840	253.64	Златен	Будапеща – 2021
2022 г.									
1.	НКОЛТ* – Пловдив	ДГС – Разград	ДУ „Пчелина – Островче“	08.12	10	15.050	254.51	Златен	Пловдив 2023
2023 г.									
1.	НКОЛТ – София	ДГС „Болярка“	ДУ „Сашево“	23.11	11	15.720	260.69	Златен	–
2.	РКОЛТ* – Русе	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	15.09	10	13.220	255.31	Златен	ДЛС „Воден – Ири Хисар“
3.	НКОЛТ – София	ДГС – Разград	ДУ „Пчелина – Островче“	02.12	10	13.350	251.46	Златен	–
4.	РКОЛТ – Русе	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР „Ири Хисар“	05.09	9	13.780	244.21	Златен	ДЛС „Воден – Ири Хисар“
5.	РКОЛТ – Русе	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР „Ири Хисар“	22.09	9	11.810	241.21	Златен	ДЛС „Воден – Ири Хисар“
6.	РКОЛТ – В. Търново	ДГС – Елена	ДУ „Буковец“	30.09	13	11.300	239.55	Златен	ДЛС „Воден – Ири Хисар“

Половината от трофеите са от ДЛСР, останалите – от дивечовъдните участъци (ДУ). При добити в страната 15 трофея с над 250 т. до 2004 г. (Нинов, Н., 2004) общият брой на трофеите с толкова точки нараства до 23.

Най-добрите ни трофеи за 2019, 2021, 2022 и 2023 г. заедно с тези, добити до 2004 г., се класират сред първите 40 в света с над 250 т. в историята на трофейното дело. А от първите 30 най-добри 20 са български (Josef Hromas – Michel Nolens, 2000). От тях 4 са добити в ДЛСР и 4 – в ДУ. Десет от трофеите над 250 т. са от ДЛС „Воден – Ири Хисар“ (таблица 2). От всички 23 трофея с над 250 т. само 3 не са от ловностопанските райони на СЦДП – Габрово.

Все повече се набляга на селекционния и трофейния отстрел. Показателен е фактът, че отстрелът в ДЛС „Воден – Ири Хисар“ е 40 % от този в цялата страна. Научно

ДУ „Вардим“ – 264.48 т. – 14.560 кг

ДЛС „Воден – Ири Хисар“ – 258.88 т. – 14.400 кг

ДУ „Пчелина – Островче“ – 254.41 т. – 15.050 кг

Трофеи с над 250 т. по СІС, добити в България

№	Място и година на оценката	Място на отстрела			Възраст, г.	Тегло, кг	СІС, т.	Златен медал
		ДГС, ДЛС	ДЛСР, ДУ	Година				
1.	Нитра – 1990	ДГС – Силистра	ДГС – Силистра	1988		16.200	273.60	Св. рекорд
2.	Нитра – 1990	ДЛС „Балчик“	ДЛС „Балчик“	1988		18.100	270.44	–
3.	Нитра – 1990	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1989		17.200	269.94	–
4.	Будапеща – 2021	ДЛС „Дунав“	ДУ „Вардим“	2020	10	13.860	264.48	1-ви рекорд 2020 г.
5.	Велико Търново – 1984	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1983		14.800	263.23	Св. рекорд
6.	НКОЛТ – София – 2023	ДГС „Болярка“	ДУ „Сашево“	2023	11	15.720	260.69	1-ви рекорд 2023 г.
7.	Будапеща – Унгария	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	2021	10	13.700	258.51	1-ви рекорд 2021 г.
8.	Бърно – 1985		ДЛСР – Искър	1984		14.900	257.32	–
9.	Нитра – 1990	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1978		14.560	256.78	Св. рекорд
10.	РКОЛТ – Русе – 2022	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	2022	10	13.220	255.31	1-ви рекорд 2022 г.
11.	Велико Търново – 1984	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1982		13.150	255.12	–
12.	Велико Търново – 1984	ДГС – Разград	ДЛСР – Лудогорие	1983		14.680	254.95	–
13.	Будапеща – Унгария	ДЛС „Дунав“	ДЛСР – Батаклия	2021	9	15.600	254.61	–
14.	Нитра – 1990	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1983		13.720	254.54	–
15.	ДЛС „Воден – Ири Хисар“ – 2023	ДГС – Разград	ДУ „Пчелина – Островче“	2022	9	15.050	254.51	–
16.	Ческе Будейовице – 1976	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1975		14.990	253.62	Св. рекорд
17.	Будапеща – Унгария	ДЛС „Дунав“	ДЛСР – Бобла	2021	9	14.300	253.64	–
18.	Пловдив – 1981	ДГС – Силистра	ДЛСР – Каракуз	1978		12.040	251.98	–
19.	Пловдив – 1981	ДЛС „Росица“	ДЛСР – Лъгът	1980		13.100	251.68	–
20.	София – 1987	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1986		12.750	251.59	–
21.	НКОЛТ София – 1986	ДГС – Разград	ДУ „Пчелина – Островче“	1986	10	13.350	251.46	–
22.	Пловдив – 1981	ДЛС „Воден – Ири Хисар“	ДЛСР – Ири Хисар	1980		11.360	250.06	–
23.	Пловдив – 1981	ДГС – Разград	ДЛСР – Лудогорие	1980		11.690	250.02	–

и практически е доказано, че селекционният и трофейният лов при спазване на правилно полово съотношение водят до повишаване на трофейните качества.

Няколко особено интересни но-

ваторски инициативи се прилагат в СЦДП – Габрово, в анализирания период – ежегодно се провеждат ловно изложение на придобитите трофеи от отстреляните през сезона благородни елени и ловно изложение на паднали рога от вида, участие в регионални, национални и международни изложения с ловна тематика. Тази активност на Предприятието показва практиката му на правилно стопанисване на популацията на благородния елен, която на територията на СЦДП – Габрово, е много добра.

На Световното ловно изложение през 2023 г. в Будапеща най-добрите трофеи бяха от Румъния – 264.31 т., Словакия – 249.30 т., Сърбия – 237.55 т., Унгария – 272 т., но на 13.08.2023 г. в дивечовия резерват в Шалговце, Словакия, бе отстрелян елен, чийто трофей бе оце-

нен от международно жури на 273.59 т. – само на 1 стотна от нашия рекорд.

Изложените дотук данни доказват издигането на България до световния връх на трофейното дело и я затвърждават като желана ловна дестинация. Специалистите ни по лова засега се справят успешно, но сме длъжни да подобрим и съхраним за бъдещето популацията на благородния елен у нас, която е с много добри генетични заложи.

Инж. Николай ТОТЕВ

гл. експерт по ловно стопанство
в ДУ „Буковец“

Снимки: Инж. Цветомир
ЦОЛОВ

*НКОЛТ – Национална комисия за
оценка на ловни трофеи

*РКОЛТ – Регионална комисия за
оценка на ловни трофеи

ДУ „Сашево“ – 260.69 т. – 15.720 кг
(най-добрият трофей в света за 2023 г.)